

Krokoms kommun
Krokoms.kommun@krokom.se

2019-12-16
1 (19)
Dnr-SI 2019:5652

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Trångsvikens skola i Krokom kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Trångsvikens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Trångsvikens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömning i alla ämnen för att kunna säkerställa likvärdig bedömning av elevers kunskaper

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:5652) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen på Trångsvikens skola genom att kontinuerligt följa upp

och analysera skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrund. Utifrån analys resultaten genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att möta de behov som finns på skolan. Rektorn leder och styr också skolans jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Vidare visar granskningen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Detta innebär att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka, försäkras om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen samt ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Nyanställda lärare får en god introduktion.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Rektorns ansvar för skolans systematiska kvalitetsarbete

Rektorn har en god kännedom nulägesbilden på skolan genom att kontinuerligt följa upp skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrund. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs enligt en plan för läsåret och är en återkommande punkt i skolans mötesplanering där samtlig personal är tillgängliga i arbetet. De kunskapsresultat som regelbundet följs upp är de obligatoriska kartläggningarna för förskoleklass och årskurs 1, omdömen i alla ämnen (både utifrån Skolverkets omdömesblankett för åk 1-3, 4-5 och det som registreras i skolans lärplattform) och resultat av nationella prov i årskurs 3. Arbetet med värdegrund följs upp genom elevenkät och hälsosamtal, skolgårdskartläggning, klassråd och rektorns samtal med eleverna under exempelvis elevråd. Elevers närvaro följs upp vid fyra givna tillfällen under läsåret. Undervisningens kvalitet och genomförande följer rektor upp genom verksamhetsbesök och lärarnas skriftliga utvärderingar som skickas till rektorn i slutet av läsåret. Lärarna berättar att de utifrån frågeställningar de får av rektorn beskriver sin undervisning och hur den utvecklats.

Rektorn analyserar skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrund. Av intervju med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att de kontinuerligt analyserar resultat i gemensamma mötesforum på skolan. Analysarbete sker efter en modell som huvudmannen vill att skolan använder i arbetet. Exempel på vad som analyseras är resultat av obligatoriska kartläggningar och elevers omdömen i ämnen, elevenkätresultat och elevers närvaro. Analyser görs på individ-, grupp- och skolnivå samt utifrån kön beroende på vad som är intressant och möjligt utifrån given empiri. Rektorn jämför resultaten över tid för att synliggöra mönster. Rektorn sammanställer i slutet av läsåret resultaten (kunskapsresultat, värdegrund, undervisningens

genomförande) och gör en första analys samt väljer ut vad lärarna och elevhälsan ska vara med och analysera tillsammans. Exempel på vad som diskuterats är resultat i ämnet matematik, trygghet och studiero. Granskningen visar samtidigt att rektorn i uppföljning och analys av kunskapsresultat i huvudsak fokuserar på de elever som risker att inte nå målen för att säkerställa att elever ges det stöd de behöver. Skolinspektionen anser att det kan medföra en risk att rektorn missar att fånga framgångsfaktorer eller behov av ytterligare utveckling av undervisningens kvalitet kopplat till elevers möjligheter att nå de högre kunskapskraven.

Granskningen visar också att rektorn beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder, utifrån analyser av resultaten i förhållande den undervisning som sker, och följer upp resultatet av åtgärderna. Rektorn berättar exempelvis att både organisation och utformning av undervisningen i ämnet matematik har ändrats efter en fördjupad analys av kunskapsresultat. Det framgår även av granskningen att rektorn tillsammans med specialpedagog följer upp och analyserar effekter av stödinsatser och omfördelar resurser vid behov.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Rektorn säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt leder och ett strategiskt jämställdhetsarbete. Det görs bland annat genom att rektorn bildar sig en uppfattning om i vilken grad skolan genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn lyssnar på och samtalar med personalgruppen samt analyserar kunskapsresultat och resultat från elevenkäter uppdelat på flickor och pojkar. Lärarna berättar att rektorn följer upp hur lärarna tar ansvar för jämställdhetsuppdraget i sin undervisning via uppföljning av mål kopplat till jämställdhetsarbete som finns i skolans plan för att motverka kränkande behandling. Lärarna ska redovisa till rektor vad de planerat och genomfört samt resultatet av arbetet. Rektorn berättar att hen inte identifierat något specifikt utvecklingsbehov enbart kopplat till området jämställdhet och därför bedrivs för tillfället inget renodlat arbete med inriktning jämställdhet. Skolinspektionen får i intervjuer med både lärare och elever en samstämmig bild av att skolan upplevs som jämställd och att det inte spelar någon roll om man är pojke eller flicka, *"alla får vara olika och man får vara som man vill"* uttrycker en av eleverna. Av intervjuer framgår sammantaget att ett jämställdhetsperspektiv integreras i så väl undervisningens genomförande och elevhälsans förebyggande insatser som i de utvecklingsinsatser som genomförs på skolan. Exempel som lyfts är bland annat att jämställdhetsperspektivet vävs in som del i utvecklingsarbetet med bemötande och värdegrund. Där har lärarna diskuterat och problematiserat sin egen medvetenhet och hur de själva förhåller sig i sin egen praktik, om det finns skillnader i bemötande av och förväntningar på elever utifrån kön. Kurator har haft klassarbete kring känslor och planerar för att arbeta med materialet

"Stopp! Min kropp!". Det framkommer också exempel på hur jämställdhetsarbetet vävs in i undervisningen. Lärarna samtalar även med eleverna i syfte att förklara sina val och för att motverka att eleverna uppfattar könsstereotypa förväntningar eller normer som lärarna inte står för.

Rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Det visar sig bland annat genom att rektorn har prioriterat arbete med att utveckla strukturer och rutiner för skolans arbets- och förhållningssätt. Rutinerna tydliggör allt som ska göras under läsåret samt roller och mandat. De finns samlade i en pärm till var och en i personalen och fungerar också som stöd vid introduktion av nyanställda. Ett resultat av detta är, enligt lärarna och elevhälsan, att olika team och funktioner (arbets- och ämneslag, elevhälsa, etc.) har tydliga roller och mandat, och att de samspelar väl med varandra.

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka och bedriva kollegialt lärande bland annat genom en tydlig mötesstruktur. Till exempel genom att organisera forum där lärarna kan samverka med varandra och med elevhälsans kompetenser. Det framgår att arbetslagen läser varandras mötesprotokoll för en fungerande samverkan mellan skola och fritidshem. Rektorns medverkan i skolans olika forum sker utifrån en medveten planering, exempelvis forum för skolutveckling var fjärde vecka med koppling till det systematiska kvalitetsarbetet och de prioriterade verksamhetsmålen. Ett annat exempel är elevhälsomöte var fjärde vecka där lärarna och elevhälsan träffas i samma syfte men utifrån koppling till elevhälsans kompetensområde.

Rektorn försäkrar sig om att det utvecklingsarbete och kollegiala lärande som sker i organisationen också kommer eleverna till del i undervisningen genom att göra verksamhetsbesök, genom samtal med pedagogerna och elevhälsoteamet samt genom de samtal rektorn har med elever på bland annat elevråd. Rektorn tar också del av den utvärdering som lärarna skrivit om sin egen undervisning inför analysarbetet i slutet av läsåret.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och utgår från läroplanen. Det är tydligt för eleverna vad de ska arbeta med i olika arbetsmoment under lektioner och i huvudsak vad de ska lära sig under en lektion. Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det i stora delar blir en variation och balans mellan olika arbetsformer och arbetssätt. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang. Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Eleverna görs, i relation till ålder och mognad, också delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Eleverna får reflektera över sitt eget lärande och de ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande. Undervisningen innehåller inslag som bidrar till att stärka elevernas motivation och engagemang.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Undervisningens struktur

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur och att det är tydligt för eleverna vad de ska arbeta med under lektionerna. Lärarna berättar att de medvetet väljer lektionsstruktur främst utifrån den elevgrupp de ska undervisa och att de arbetar på olika sätt med att tydliggöra vad eleverna ska lära sig och varför. Samtliga lärare gör en lista på tavlan där det framgår vad eleverna ska göra under lektionen och i vilken ordning. Rektorn bekräftar detta och framför att hen vill att eleverna ska veta både vad de ska göra och vad de ska lära sig och att de på skolan har diskuterat att inleda och avsluta lektioner med koppling till läroplanen, men inte beslutat något ännu. Även genomförda observationer bekräftar dessa likheter och variationer. Exempelvis innehöll alla observerade lektioner en tydlig inledning, genomförande del

och avslutning. Alla lektioner innehöll olika delmoment och aktiviteter kopplade till varandra i ett logiskt och sammanhängande flöde. Några lärare presenterade syfte och mål med lektionens innehåll/aktiviteter, exempelvis att eleverna skulle träna på översätta engelska fraser själva eller lära sig att spela ackord på stränginstrument. I några av de observerade lektionerna avslutade lärarna lektionen med en sammanfattande återkoppling till syftet. Det framgår förvisso av intervjuerna att det inte alltid är tydligt för eleverna vad de ska lära sig under en lektion även om lärarna uppger och observationerna visar att lektionernas syfte överensstämmer med målen i läroplanen både avseende kunskaper och värden.

Undervisningens variation samt förekomsten av ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är varierad och att lektionerna innehåller olika arbetssätt och arbetsformer. Lärarna beskriver att de medvetet varierar arbetsformer och arbetssätt utifrån elevernas behov och ger exempel på att vissa klasser kan behöva korta instruktioner medan andra klasser klarar av längre genomgångar. De uppger också att de varierar mellan parvis, grupp och enskilt arbete och att det är viktigt med praktiskt arbete för att få med alla elever. Lärarna använder sig även av inplanerade avbrott för rörelse. Elever presenterar ofta något muntligt, övar på att prata högt och att lyssna på varandra. Även de observationer som Skolinspektionen genomfört visar att lektionerna var uppbyggda av olika typer av aktiviteter och uppgifter samt att lektionens olika moment var anpassade till lektionstiden på ett balanserat sätt så att eleverna bibehöll engagemang lektionen ut.

Det framgår även av granskningen att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. De flesta eleverna hade vid samtliga observerade lektioner lätt att komma igång att arbeta. Lärarna cirkulerade under lektionens gång aktivt runt bland eleverna för att ge dem individuell hjälp. Ett par exempel observerades där läraren under delar av en lektion i huvudsak fokuserade sitt stöd till en eller ett par av eleverna medan övriga elever bland annat gav stöd till varandra genom att arbeta parvis. Lärarna gav stöd till eleverna genom att ställa utvecklande frågor som tillät eleven att komma vidare i sina tankar eller uppmuntrade till att ta hjälp av en klasskamrat.

Stimulans och utmaningar i undervisningen

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära och har höga förväntningar på eleverna utifrån elevernas kunskapsnivå. Lärarna och rektorn berättar exempelvis att Trångsvikens skola under hösten inlett ett arbete för att vara en entreprenörsskola. Det medför bland annat att lärarna utgår ifrån och ständigt återkommer till "entreprenörorden – Jag kan, jag vill, jag vågar" i samtal och arbete med eleverna. Lärarnas förhållningssätt är att ta tillvara vad eleverna vill göra och att lyssna på eleverna. Såväl lärare som elever ger uttryck för skolkultur som

kännetecknas av goda relationer och acceptans för att det i lärande och utveckling ingår att få göra fel. Under de lektionsbesök som genomfördes observerades flera exempel där lärare berömde, uppmuntrade och bekräftade elevers arbetsinsats eller prestation samt att lärarna på ett positivt sätt förmedlade att det krävs övning och tar tid att lära sig. Exempel på ett positivt och tillåtande förhållningssätt visade sig även på så sätt att flera elever berömde och uppmuntrade varandra när de arbetade självständigt i grupp eller par.

Granskningen visar att lärarna utifrån sin kännedom om elevernas behov och förutsättningar strävar efter att anpassa innehåll och arbetssätt i undervisningen för att alla elever ska utmanas på bästa sätt. Av observationerna framkom att lärarna gav eleverna uppgifter med rimliga och utmanande krav och därigenom gav eleverna möjlighet att känna sig kompetenta. De elever som har behov av extra anpassningar i undervisningen ges detta genom att lärarna exempelvis använder sig av stödinstruktioner, extra starthjälp, bildstöd, skrivhjälp och användandet av digitala hjälpmedel samt enskilt rum vid provtillfälle. Lärarna berättar att det i vissa ämnen är en extra utmaning att anpassa undervisningen så att alla elever i skolans åldersblandade klasser ges ledning och stimulans efter sina förutsättningar (detta läsår är enbart årskurs 4 en åldershomogen klass). Ämnet matematik är ett sådant exempel. Där nådde inte alla elever, enligt skolans egna uppgifter, kunskapskraven för årskurs 3 vårterminen 2019 samtidigt som det finns elever i andra årskurser som nått långt i sin kunskapsutveckling. Lärarna har därför tillsammans med rektor bestämt att innevarande läsår undervisa eleverna i blandade grupper utifrån kunskapsnivå vid ett tillfälle varje vecka. Eleverna nämner det nya sättet att arbeta i matematik som positivt och matematik som ett av de roligaste ämnena. De uppger också och att de brukar få svårare uppgifter om något är för enkelt. Det bekräftas även av genomförda observationer där elever som snabbt blev klara erbjöds extrauppgifter som var antingen fördjupande eller breddande i sin karaktär. Exempel som observerades var hur elever fick stöd vid val av böcker eller nivå på spel/övningar så att utmaningen blev lämplig.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar att lärarna gör eleverna delaktiga i undervisningen genom att redan i planering ta tillvara vad eleverna vill göra och att lyssna på eleverna. Det framkommer i intervjuer och observationer att elevernas synpunkter påverkar undervisningen. Exempelvis har elever lyft att de vill utveckla skolgården. De har då fått rita förslag och lärarna har använt skolgårdsprojektet även inom andra uppgifter i undervisningen. Merparten av elevernas idéer har också förverkligats vid ombyggnad av skolgården. Nu har elever, via egna erfarenheter från skolgårdens cykelbana, lyft att de vill ta körkort för cykling. Då nyttjar lärarna det önskemålet och kopplar det till

annat centralt innehåll i exempelvis samhällskunskap. Lärarna beskriver också att de i vissa ämnen (främst No och So) under arbetets gång uppmärksammar och tillvaratar det eleverna visar särskilt intresse för och planerar då för att ta tillvara det. När det gäller elevernas delaktighet i utvärdering av undervisningen så visar granskningen att lärarna använder sig av varierande metoder för att kartlägga elevernas uppfattning av undervisningens genomförande. Det framgår också att det skiljer sig mellan lärarna i vilken omfattning det sker. Exempel på metoder som används av lärarna är att eleverna får visa tumme upp och tumme ner för att ta reda på om eleverna upplever att de lärt de under lektionen. Andra exempel är användandet av så kallade exit-tickets samt utvärdering genom samtal i slutet av en lektion.

Det framkommer av granskningen att eleverna ges möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och ges strategier för eget lärande. Lärarna ger eleverna en stund för eftertanke vid frågeställningar, exempelvis genom att eleverna får möjlighet att reflektera enskilt, i par, grupp eller helklass. Av såväl intervjuer som observationer framgår att lärarna därefter ger eleverna möjlighet att visa hur de tänker för de andra eleverna, lärare tipsade elever att säga ordet högt för att höra hur det stavas, förhöra varandra, läsa långsamt, olika sätt att träna glosor, att hjälpa varandra, skriva text bredvid bild eller be föräldrar förhöra. Lärarna använder sig av flertalet metoder för att få elever att reflektera och bli medvetna över sitt eget lärande. Till exempel använder sig lärarna av skriftliga uppgifter där eleverna arbetar efter egna mål och där både eleven och läraren utvärderar elevens framsteg. Lärarna kan även skriva kommentarer till elever och i samtal med eleven ge eleverna strategier att medvetengöra sitt lärande.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i *hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att det finns ett samlat och ändamålsenligt arbete med att skapa och upprätthålla studiero på skolan där eleverna involveras i arbetet. Vidare bedrivs ett medvetet och aktivt arbete för att skapa trygga skolmiljöer. Arbetet har sin grund i personalens medvetenhet om hur trygghet påverkar lärandet och bygger på uppföljning och analys av elevernas upplevelser.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Arbetet med att skapa och upprätthålla studiero

Granskningen visar att det vid skolan finns ett medvetet arbete med att skapa och upprätthålla studiero som till stor del består av skolans gemensamma förhållningssätt till bemötande och ledarskap i klassrummet samt arbetet med god struktur och aktivt lärarstöd i undervisningen (se under område *Undervisning*). Vidare har skolan tydliga trivselregler som eleverna varit delaktiga i att upprätta samt att samtal förs med elever om att olika elever har olika behov. Rektorn ser det gemensamma arbetet med bemötande, ledarskap och värdegrundsdiskussioner som genomfördes under förra läsåret som en framgångsfaktor. Rektorn anser att det bland annat lett till att personalen har en samsyn kring elever som utmanar och att de tillsammans fått syn på vad som är viktigt och påverkar både studiero och trygghet. I intervju med elever berättar de att en av klasserna detta läsår har en klart bättre studiero än förra året och att alla klasser för närvarande har en god studiero under de flesta lektioner. Såväl lärare som rektorn och elevhälsa är överens med eleverna om att studieron överlag på skolan är god och att det är betydligt lugnare än förra läsåret. Granskningen visar att lärarnas metoder för att återställa ordningen ger god effekt. Eleverna ger exempel på att det kan bli lite högljutt ibland men att lärarna då snabbt ordnar det genom tillsägelser, att elever tillfälligt får byta plats eller att fler rum nyttjas. Beskrivningen av studieron och det arbete som görs för att skapa och upprätthålla den bekräftas av genomförda observationer. Vid samtliga lektioner hade lärarna ett lugnt och respektfullt bemötande gentemot eleverna. Observationerna visade vidare på ett tryggt lärandeklimat där elever vågade uttrycka sig och svara på frågor inför varandra och i helklass, oavsett kön. Under alla lektioner observerades ett tydligt ledarskap, exempelvis genom att det alltid var lärarna som bestämde var elever skulle sitta och med vem/vilka de skulle arbeta.

Arbetet med att skapa en trygg miljö

Skolan bedriver ett medvetet arbete med att skapa trygghet för eleverna, främja trygga skolmiljöer och förebygga otrygghet. Den goda skolmiljön är enligt Skolinspektionen bland annat ett resultat av ett samlat arbete kring bemötande och ledarskap i klassrummet, trygghetsskapande aktiviteter så som åldersblandade

aktiviteter och organiserade rastaktiviteter. Det finns en hög medvetenhet om att goda relationer och respektfullt bemötande skapar trygghet samt att tryggheten har stor betydelse för lärandet. Granskningen visar att trygghetsskapande insatser bland annat baserar sig på kontinuerlig kartläggning av elevers upplevelse av tryggheten. Skolan använder sig av elevenkäter, skolgårdskartläggningar och frågor under utvecklingssamtal för att kunna vara följsamma och snabba vid behov av nya eller ändrade insatser. Samtliga intervjugrupper beskriver skolan som en lugn och trygg skola där alla känner varandra. De berättar samtidigt att det inte alltid varit så och att de därför prioriterat arbetet med att öka tryggheten. Elever berättar att de känner sig trygga, att det finns vuxna som de litar på och kan prata med samt att personalen för diskussioner tillsammans med eleverna om hur man ska vara mot varandra. Personalen beskriver det medvetna arbetet med organiserade rastaktiviteter där alla får delta, att eleverna har fasta platser i såväl klassrum och matsal som skolbussar samt att det alltid är lärarna som styr vilka elever som ska arbeta tillsammans under lektioner som framgångsfaktorer i det medvetna arbetet för att skapa trygghet. Även de gemensamma reglerna om hur de ska bemöta varandra, exempelvis alltid säga tack för maten och säga hej till varandra, och mobilförbudet under skoldagen bidrar i arbetet.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn i viss mån analyserar skillnader i bedömning mellan olika ämnen och årskurser, dock begränsat till vissa

ämnen i en årskurs. Inga analyser görs av eventuella skillnader mellan olika lärares bedömningar och tolkningar av kunskapskrav i olika ämnen. Rektorn ser till viss del till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och ger endast i viss mån lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar för att säkerställa likvärdigheten. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett utvecklingsområde i denna del.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Rektorns analys av lärarnas bedömningar är begränsad till eventuella avvikelser mellan resultat av nationella prov i svenska och matematik i årskurs 3 och bedömningen av elevers kunskaper i det skriftliga omdömet i dessa ämne. Rektorn har ingen systematisk rutin för att följa upp och analysera avvikelser i övriga ämnen i syfte att säkerställa likvärdig bedömning eller fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumentet. Trots att rektorn har tillgång till lärarnas bedömningar för alla elever i alla ämnen, då lärarna fyller i Skolverkets omdömesblankett med 3-gradig skala (uppnår ej godtagbara, uppnår godtagbara och uppnår mer än godtagbara kunskaper), gör rektorn ingen analys av uppföljningen. Rektorn för visserligen i slutet av terminerna diskussioner med lärare utifrån de skillnader de ser i resultat. Det sker ingen systematisk analys för att säkerställa likvärdigheten i lärarnas bedömning utifrån kunskapskrav. Rektorn beskriver det svårt att kvalitetssäkra lärarnas bedömningar i ämnen där nationella prov inte genomförs och därmed också svårt att finna mönster över tid och giltiga förklaringar till dessa.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning

Av granskningen framgår att rektorn ger viss styrning i fråga om lärares sätt att använda olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. I intervju med lärarna berättar de att de inte arbetat strukturerat med sambedömning i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. De beskriver dock att bedömningsdiskussioner förs på ett strukturerat sätt i samband med genomförande av nationella prov samt Skolverkets obligatoriska kartläggningar och att rektorn avsatt tid för det. Rektorn uppger att alla lärarna under förra läsåret träffats inom skolområdet för att jämföra och diskutera rättning av oidentifierade nationella prov.

Granskningen visar vidare att rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för lärarna att strukturerat samverka med andra lärare för att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn behöver i större utsträckning se till att lärarna får

möjlighet att diskutera alla sina undervisningsämnen med kollegor i syfte att skapa samsyn gällande tolkning av kunskapskrav samt för att kvalitetssäkra sin bedömning och säkerställa likvärdighet. Rektorn har sett till att alla lärare kan använda Skolverkets bedömningsstöd i de ämnen de undervisar och visat var de finns men har inte gett några direktiv om att de ska användas. Rektorn har inte heller initierat kollegiala diskussioner som syftar till likvärdig och kvalitetssäker bedömning annat än i svenska, matematik och engelska. Det förekommer däremot informella diskussioner på lärares eget initiativ vid behov av stöd från kollegor vid bedömning av enskilda elever. Rektorn beskriver ett behov av att stärka lärarnas bedömarkompetens, exempelvis i fråga om i vilken utsträckning lärarna mäter rätt saker kopplat till den undervisning de bedrivit, kunskapskravens utformning och tolkning av hur omdömen och betyg sätts i relation till kunskapskrav för årskurs 3, 6 och 9. Rektorn har även en bild av att lärarna upplever det svårt att avgöra om eleverna har mer än godtagbara kunskaper innan årskurs 6. Lärarna berättar att de konstaterat att de tolkar de obligatoriska bedömningsstöden olika.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan uppfyller kvalitetskriterierna i *flera delar* inom området Bedömning och betygssättning, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömning i alla ämnen för att kunna säkerställa likvärdig bedömning av elevers kunskaper

Granskningen visar att rektorn mer strukturerat behöver initiera samtal och diskussioner om bedömning samt se till att lärarna använder olika metoder i alla ämnen så att det kan säkerställas att bedömningar är likvärdiga och görs utifrån kunskapskrav och oberoende av person.

Betygssättningen ska vara rättssäker för eleverna samt vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är inte bara bedömning i samband med betygssättning som är viktigt. Även de bedömningar som lärarna gör i icke-betygssättande årskurser behöver vara likvärdiga. Rektorn har ett ansvar för att skapa förutsättningar för lärare så att de bedömningar av elevernas kunskapsutveckling som lärare kontinuerligt gör och att de betyg som lärare sätter vid varje terminsslut är likvärdiga. Lärarna behöver ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en

betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar, och ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter.

Det finns olika metoder att använda för arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar. Genom kollegiala diskussioner kan lärarna ges förutsättningar att skapa samstämmighet kring hur styrdokumentet tolkas och hur elevprestationer bedöms och vägs ihop. Att lärare har en samsyn kring de kunskaper som är väsentliga i ett ämne är en utgångspunkt för ämnesdidaktiskt välgrundade val. Detta underlättar lärarnas möjlighet att tolka kunskapskraven i relation till ämnets syfte, centrala innehåll och den undervisning som har bedrivits. Det stärker också lärarnas samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid bedömning och betygssättning. För att se till att lärarnas samverkan kring bedömningsfrågor utgår ifrån kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektor exempelvis delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare, ge i uppdrag till förstelärare eller utforma tydliga mötesstrukturer.¹ Ett ytterligare sätt att öka likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning är att använda nationella prov och Skolverkets bedömningsstöd. Skolverket har tagit fram bedömningsstöd som lärare bör använda sig av, även om inte alla är obligatoriska.²

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ytterligare utvecklar arbetet med strukturerade kollegiala diskussioner i syfte att utveckla lärarnas bedömarkompetens. Arbetet bör innehålla såväl generella som ämnesspecifika diskussioner i syfte att åstadkomma kollegial samsyn och säkerställa att skolans lärare kvalitetssäkrar sin egen bedömning i alla ämnen. De diskussioner och samtal som redan förs behöver kompletteras med fördjupande kollegiala diskussioner om likvärdig bedömning och tolkning av kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3, hur lärarna använder Skolverkets 3-gradiga skala när de bedömer elevers kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och i relation till årskurs samt tolkning av kunskapskraven för betyg A, C och E i årskurs 6. Sådana diskussioner och analyser kan bidra till att lärare utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Skolinspektionen

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2018:247) Betyg och betygssättning

² Se www.skolverket.se och flikarna "Prov och bedömning" – "Bedömning" – "Bedömningsstöd". Se också aktuell information på Skolverkets hemsida för vilka bedömningsstöd som är obligatoriska och inte.

rekommenderar också att rektorn tydliggör och säkerställer att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Exempelvis genom användning av bedömningsstöden i alla ämnen. För att ytterligare öka kvaliteten i ett sådant arbete bör även utbyte ske mellan skolor, särskilt vid små skolenheter som denna.

På Skolinspektionens vägnar

X Stina Linder

Beslutsfattare
Signerat av: Stina Linder

X Ulrika Holm

Föredragande
Signerat av: Ulrika Holm

I handläggningen av ärendet har även utredare Lena Johansson och jurist Ylva Ohlsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 och 16 oktober 2019. Besöket genomfördes av Ulrika Holm och Lena Johansson.

Trångsvikens skola ligger ca 2,5 mil från centrala Krokom. Skolan bedriver verksamhet för elever i förskoleklass och grundskola i årskurserna 1-6. Detta läsår har skolan 40 elever fördelade på förskoleklass och årskurs 1-4. Det finns inga elever i årskurserna 5-6. Undervisning i slöjd sker vid Dväsätts skola. Undervisningen bedrivs mestadels i åldersblandade grupp för årskurs F-1 och ibland för årskurs 1-2. Undervisningen bedrivs mestadels årskursvis i årskurs 3-4 och delvis för årskurs 2. Det finns även lektioner varje vecka där elevernas blandas mellan alla årskurser.

Skolan leds av en rektor som också ansvarar för fritidshemmet i Trångsviken samt Rödöns grundskola och fritidshem.

Då antalet elever i åk 3 var färre än 10 finns inga uppgifter i Skolverkets officiella statistik för läsåret 2017/18. Inga resultat finns heller tillgängliga från Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2019 då personalen var för få och skolan saknade elever i årskurs 5. Resultat för vårdnadshavare från samma enkät finns.

Årskurs 1

Av skolans egen redovisning framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 1 uppnådde de nationella kunskapskraven i läsförståelse vid läsårets slut våren 2019 och våren 2018. Våren 2017 var det 75 procent av pojkarna och flickorna som uppnådde samma nationella kunskapskrav.

Årskurs 3

Av skolans egen redovisning framgår att samtliga elever under de tre senaste åren nått de nationella kunskapskraven i naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen. Sett till samma tidsperiod har andelen elever som uppnått kunskapskraven i matematik och svenska varierat. Läsåret 2018/19 uppnådde 67 procent av pojkarna och 86 procent av flickorna målen i matematik och svenska.